

Laboratorní práce č. 6 - Jednoduché preparativní úlohy.

Úvod: Preparativní chemie je část anorganické chemie, která se zabývá přípravou (preparací) anorganických sloučenin. Při preparaci se využívá různých fyzikálně-chemických dějů.

Úkol č. 1: Příprava malachitové zeleně $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$.

Pomůcky: váhy, stojan, svorky, držáky, odměrný válec, kádinky, hodinové sklo, Büchnerova nálevka, filtrační papír, lžička

Chemikálie: pentahydrát síranu měďnatého $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$, hydrogenuhličitan sodný NaHCO_3 , destilovaná voda

Pracovní postup: Na předvážkách navážíme 6,3 g pentahydrátu síranu měďnatého $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ a 4,8 g hydrogenuhličitanu sodného NaHCO_3 , tuto směs pečlivě rozetřeme ve třecí misce. Vzniklou práškovitou směs vnášíme po velmi malých dávkách do 50 ml vroucí vody. Vodu ohříváme v kádince o objemu 150 – 250 ml. Kádinku přikryjeme hodinovým sklem, aby nedocházelo ke ztrátám vlivem odpařování. Kapalina silně šumí unikajícím oxidem uhličitým. Nakonec směs krátce povaříme – **směs nesmí tmavnout**. Vzniklou sraženinu zfiltrujeme na Büchnerově nálevce. Získané krystaly sušíme nejprve na vzduchu a poté v sušárně při teplotě 80 – 100 °C.

Poznámka: $2 \text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O} + 4 \text{NaHCO}_3 \longrightarrow \text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2 + 2 \text{Na}_2\text{SO}_4 + 3 \text{CO}_2 + 11 \text{H}_2\text{O}$

..... chem. reakce děje

Výpočet výtěžku:

z $2 \cdot M_r(\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O})$ g získáme ..... $M_r(\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2)$ g

z 6,3 g $\text{CuSO}_4 \cdot 5\text{H}_2\text{O}$ získáme ..... **x g** $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$

x g $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$ – maximální množství, které můžeme reakcí získat

x g $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$ ..... 100 % výtěžku
y g $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$ ..... **z %** výtěžku

y g $\text{CuCO}_3 \cdot \text{Cu}(\text{OH})_2$ je skutečné množství reakcí získané (navážené)

Výsledky: Zpracujte pracovní list.

Úkol č. 2: Příprava dihydrátu síranu vápenatého $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$.

Pomůcky: váhy, stojan, svorky, držáky, odměrný válec, kádinky, kruh síťka, skleněná tyčinka, hodinové sklo, Büchnerova nálevka, filtrační papír, lžička

Chemikálie: 5% roztok chloridu vápenatého CaCl_2 , 10% roztok kyseliny sírové H_2SO_4 , destilovaná voda

Pracovní postup: Odměřte roztok chloridu vápenatého CaCl_2 o objemu 25 cm^3 . Tento roztok zahřejte v kádince na teplotu max. $50 \text{ }^\circ\text{C}$. Zahřívání přerušte a za stálého míchání přidejte 12 cm^3 10% roztoku kyseliny sírové H_2SO_4 . Kádinku s vzniklou směsí ochlad'te pod tekoucí vodou až dojde k vyloučení krystalů dihydrátu síranu vápenatého $\text{CaSO}_4 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$. Dihydrát dekantujte studenou vodou. Poté směs filtrujte na Büchnerově nálevce a sušte na vzduchu.

Výsledky: Zpracujte pracovní list.